



Πενήντα χρόνια κύλησαν από το τελευταίο στρατιωτικό πραξικόπημα που έγινε στη χώρα μας. Όπως και φέτος, έτσι και τότε η 20η Απριλίου ήταν μέρα Πέμπτη. Λίγο μετά τα μεσάνυχτα της Πέμπτης προς Παρασκευή, ακούστηκε το: «εκτελέσατε Προμηθέα» ή κάτι παρεμφερές.

Για τα επόμενα επτά χρόνια, τρεις μήνες και τρεις μέρες η Ελλάδα θα βίωνε μια ζοφερή περιπέτεια. Κάποιοι πολίτες θα έχαναν τη ζωή τους, αρκετοί θα βασανίζονταν, περισσότεροι θα γνώριζαν φυλακίσεις, εξευτελισμούς και επαγγελματικές δυσκολίες.

Λίγοι εκδήλωσαν τις αντιθέσεις τους και ακόμα λιγότεροι προχώρησαν σε πράξεις αντιστασιακού περιεχομένου. Κάπως έτσι άνοιξε και έκλεισε ο κύκλος της τελευταίας μετεμφυλιακής πράξης σε αυτόν τον ταλαιπωρο τόπο.

Συγκρινόμενη βέβαια με τις λατινοαμερικάνικες και σχετικά σύγχρονες της, στρατιωτικές δικτατορίες η Ελληνική βερσιόν, ήταν ελαφρά. Ελαφρά και ενίοτε κωμική. Ούτε πολίτες πετάγονταν από τα πολεμικά ελικόπτερα στη θάλασσα, ούτε χιλιάδες εξαφανισθέντες υπήρξαν, ούτε εκατοντάδες απαγωγές βρεφών σημειώθηκαν.

Αλλά και οι ημεδαποί δικτάτορες συγκρινόμενοι με τον βλοσυρό και ατιμώρητο Χιλιανό στρατηγό Augusto Pinochet ή με τον αποτρόπαιο Αργεντινό στρατηγό [Jorge Rafael Videla](#) βρίσκονταν στα όρια του γραφικού.

Μολοντούτο, πέρα από τις ζωές που κατέστρεψαν, τις οικογένειες που έπληξαν και τους θεσμούς που κατέλυσαν, η συμφορά που επέφεραν στην Ελλάδα, ήταν πολλαπλή.

Ήταν εκείνη η στροφή στον συντηρητικό μικροαστισμό και τον πονηρεμένο επαρχιωτισμό, το βύθισμα κάθε μορφής τέχνης, οι τελετές στο Παναθηναϊκό στάδιο, το σακάτεμα κάθε γούστου, η επιτάχυνση των ανεγέρσεων κτιριακών εξαμβλωμάτων. Όλα αυτά παραμόρφωσαν τη χώρα, αλλοίωσαν τον πληθυσμό. Και για τα δυο θα αντιλαμβανόμαστε το κόστος στο μέλλον. Με λίγες λέξεις: Έσπειραν ανέμους. Η μεταπολίτευση για πολλά χρόνια θα θέριζε θύελλες.

Κι όμως εκείνη την περίοδο, μέσα σε εκείνον τον αναλφαβητισμό της εξουσίας, την πνευματική ένδεια, την δύστυχη μιζέρια, την απρόκλητη βία και την παρουσία του αγράμματος χωροφύλακα της επαρχίας, ζούσε κάτι που σήμερα δείχνει να είναι θαμμένο. Η ελπίδα.

Έτσι μισόν αιώνα αργότερα, εξακολουθούμε να κοιτάμε, να μελετούμε την 21η Απριλίου. Και όσο διπολικό κι αν ακούγεται, οι λίγοι που την θαυμάζουν αρκετοί από αυτούς χωρίς να την έχουν ζήσει την νοσταλγούν, αντίθετα, αρκετοί από αυτούς που την σιχάθηκαν, να την αναπολούν για αυτό που δεν έχουν σήμερα. Ελπίδα.